

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ไทยและจีนเป็นมิตรประเทศที่ใกล้ชิดกัน ทั้งสองประเทศมีสัมพันธไมตรีสืบเนื่องมานานหลายร้อยปี มีผู้ศึกษาความสัมพันธ์ไทยระหว่างกับจีนจำนวนมาก ตามเอกสารหลักฐานต่าง ๆ พบว่า ไทยและจีนมีความสัมพันธ์กันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ดังที่ ต้วน ลีเซิง (2540 : 26) ได้พูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนไว้ว่า ตามเอกสารโบราณของจีนได้มีการกล่าวถึงเกี่ยวกับดินแดนไทยไว้ครอบคลุมระยะเวลาถึง 2,200 ปี โดยมีบันทึกถึงอาณาจักรหรือรัฐที่เราไม่รู้จัก แต่ตำแหน่งที่น่าจะอยู่ในดินแดนไทยปัจจุบัน เช่น ในสมัยราชวงศ์ฮั่น (ก่อน ค.ศ. 206 - ค.ศ. 220) หนังสือฮั่นชู ได้บันทึกว่าราชวงศ์ฮั่นได้ส่งทูตเดินทางจากกวางตุ้ง 40 วัน จะถึงรัฐ ๆ หนึ่ง เรียกว่า ตูหยวน ซึ่งนักวิชาการได้วิเคราะห์แล้วว่าน่าจะอยู่ในอาณาเขตประเทศไทยบริเวณอ่าวไทยทางภูมิภาคตะวันตกหรือภาคใต้ต่อมาในยุคสามก๊ก (ค.ศ. 220 - ค.ศ. 280) สมัยซุนกวง มีการส่งทูตชื่อ จู้อิ่งและคังไท่ มาแหลมทองซึ่งเมื่อกลับไปแล้วได้เล่าถึงผู้หนาน ในบันทึกผู้หนานมีพาดพิงไปถึงรัฐ “จินหลิน” ซึ่งแปลว่า สุวรรณภูมิด้วย แต่ทางจีนไม่มีบันทึกรายละเอียดมากนัก เพราะถ้าไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับจีนโดยตรงการบันทึกจะไม่สมบูรณ์ พอถึงราชวงศ์สุย (ค.ศ. 581 - ค.ศ. 618) ก็มีบันทึกถึงรัฐเซ่อทู่ซึ่งถ้าดูระยะทางตามภูมิศาสตร์แล้วน่าจะอยู่แถวภาคใต้ของประเทศไทย ต่อมาในสมัยราชวงศ์ซ้อง (ค.ศ. 960 - ค.ศ. 1279) หรือเรียกตามเสียงแต่จิวว่า ราชวงศ์ซ้อง ได้พูดถึงเรื่องของหลอหุ หรือละโว้ ไว้ในสมัยราชวงศ์หยวน (ค.ศ. 1206 - ค.ศ. 1368) หรือสมัยจักรวรรดิคุบไลข่าน จีนได้ส่งคณะทูตมาหลายครั้ง จะพบว่ารายละเอียดในเอกสารจีนเริ่มชัดเจนมากขึ้น ตามลักษณะความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดของสองชาติ

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2552 : 29) กล่าวว่าเมื่อกว่าพันปีมาแล้วที่เราได้พบหลักฐานจากชิ้นส่วนเครื่องถ้วยจีนยุคราชวงศ์ถังตามชายทะเล แถบดินแดนประเทศไทยทางตอนใต้ ย่อมบ่งชี้ถึงสายสัมพันธ์ทางการค้าที่ดำเนินเรื่อยมาจนเข้าสู่ยุคสุโขทัยที่มีการถ่ายทอดเทคนิคการผลิตเครื่องถ้วยจีนสู่สังคมไทยและมีการตั้งรกรากถาวรสืบสายครอบครัวไทย-จีนในสมัยกรุงศรีอยุธยาและรัตนโกสินทร์ในที่สุด โดยเฉพาะที่ชาวไทยเชื้อสายจีนบางส่วนได้มีส่วนร่วมต่อการกอบกู้อิสรภาพและร่วมสร้างบ้านแปลงเมืองราชธานีกรุงเทพฯ ณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งนี้ และต่อมาก็เกิดคลื่นอพยพชาวจีนจำนวนมากมาตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของไทยเป็นเวลานานไม่ต่ำกว่าสองร้อยปีมาแล้ว ความสัมพันธ์อันเนิ่นนานของคน 2 แผ่นดินนี้จึงปรากฏทั้งในด้านศิลปะ ประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิต การอบรมเลี้ยงดู ในลักษณะที่แนบแน่นกลมกลืนจากการก่อรูปครอบครัวไทย-จีน ซึ่งดูจะเป็นวิถีกลืนกลายทางวัฒนธรรมที่แนบแน่นที่สุด แม้สายสัมพันธ์นั้นจะขาดตอนลงบ้าง แต่ก็ได้รับการเยียวยาให้คืนดีดังเดิม เพราะสังคมไทยมีลักษณะพิเศษที่อาจหาได้ยากในสังคมอื่น ด้วยพื้นฐานโครงสร้างสังคมไทยทางพุทธศาสนาที่เน้นเมตตาธรรม และสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีพระมหากษัตริย์คุณอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปัจจุบันที่พระราชวงศ์ชั้นสูงคือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงทำหน้าที่เสมือนทูตสันถวไมตรีระหว่าง 2 ประเทศ

จากข้อมูลดังกล่าวเราได้เห็นว่า หากกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างชนชาติไทยและจีนนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่มีอาจหาจุดเริ่มต้น และอาจจะไม่มีจุดสิ้นสุด ด้วยชาวไทยและชาวจีนในวันนี้หล่อหลอม

รวมจนกลืนเป็นเนื้อเดียวกันจนแทบแยกไม่ออกว่าคนไหนมีเชื้อไทย เชื้อจีน เราจะพบเห็นลูกครึ่งไทย จีนมากมายในประเทศไทย จนเรียกได้ว่าอาจจะมีมากกว่า 3 ใน 4 ของประเทศ ทำให้คนไทยและจีนแทบจะเป็นเสมือนญาติพี่น้องกัน

มูลนิธิป่อเต็กตึ้งก็เป็นผลที่เกิดขึ้นด้านวัฒนธรรมในยุคสมัยที่คนจีนอพยพเข้ามาในเมืองไทย นับเป็นองค์กรของชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีพัฒนาการและผลงานชัดเจนต่อเนื่องตลอดระยะเวลาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และมีบทบาทต่อสังคมไทยอย่างมาก ดังที่ กรรมการ์ ต้นประเสริฐ (2545 : 50) กล่าวว่า มูลนิธิป่อเต็กตึ้งเป็นมรดกชิ้นสำคัญที่บรรพบุรุษชาวจีนมอบไว้แก่แผ่นดินไทยที่คนจีนมาพึ่ง ความร่มเย็นเป็นสุข ให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดเจตนารมณ์บำเพ็ญสาธารณกุศลในด้านต่าง ๆ โดยไม่มี ขีดจำกัดของเชื้อชาติ ศาสนาและประเพณี เพื่อสันติสุขแห่งมวลมนุษยชาติ มูลนิธิป่อเต็กตึ้งยืนหยัด องค์กรมาได้อย่างสง่างามตลอดเก้าทศวรรษที่ผ่านมา (ปัจจุบันคือ พ.ศ. 2557) มูลนิธินี้ดำเนินงานมา เป็นเวลา 100 กว่าปีแล้วก็ตามด้วยอุดมการณ์อันแน่วแน่ในจริยวัตรของไต้ฮงกง งานของมูลนิธิป่อเต็กตึ้ง บนรากฐานคำสอนและการปฏิบัติของไต้ฮงกงมีคุณค่าอันนอบน้อมแก่ประชาคมเพียงใด ผู้คนใน เครือข่ายของมูลนิธิป่อเต็กตึ้ง ควรร่วมภาคภูมิใจต่องานเก็บศพไร้ญาติ งานสังคมสงเคราะห์ว่าเป็นงาน แห่งเกียรติยศ ในขณะที่เดียวกันงานสร้างสรรค์จรริ่งคุณธรรมวัฒนธรรมก็ได้กระทำควบคู่กันไปด้วย เพื่อสร้างสังคมให้แข็งแรง เท่ากับเป็นการสร้างสมทุนทางวัฒนธรรมขึ้นมาใหม่จากสิ่งที่บรรพชนมอบ เป็นมรดกตกทอดมา

มูลนิธิป่อเต็กตึ้ง มีการจัดรูปแบบขององค์กรเพื่อรับผิดชอบภารกิจด้านต่าง ๆ ทุกหน่วยงานต่างมี ศักยภาพสูงและมุ่งเน้นภารกิจแต่ละส่วนของตน มีการร่วมมือส่งเสริมการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงาน บ้างแต่ยังไม่ได้รับการเขียนถึงหรือกล่าวขานถึงอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งนัก ดังที่กรรมการ์ ต้นประเสริฐ (2545 : 408) กล่าวว่า การดำเนินงานคุณลักษณะอย่างยาวนานและต่อเนื่องของ มูลนิธิป่อเต็กตึ้งแสดงถึงความปรารถนาดีต่อกันในหมู่มนุษยชาติหล่อหลอมศรัทธาความเชื่อร่วมกัน โดยปราศจากขีดจำกัดกัน ทำให้มูลนิธิป่อเต็กตึ้งเปรียบเสมือนแกนหลักกักทอประสานมิตรสัมพันธ์ ไทย-จีนด้วยน้ำใสใจจริงอย่างแนบแน่นยาวนาน หากที่องค์กรใดจะเสมอเหมือน มูลนิธิป่อเต็กตึ้งจึง ควรสืบสานบทบาทในการจรริ่งโลกทัศน์-วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย-จีนให้มั่นคง ลุ่มลึก สว่างไสว และแผ่กว้างออกไป การหยิบจุดเด่นแห่งวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย-จีนมาทำความเข้าใจและปรับ ใช้ในทางที่เหมาะสมรวมทั้งการดำรงประเพณีพิธีกรรมบางอย่างแห่งบรรพชน จะมีบทบาท มีความสำคัญในการหล่อหลอมเยาวชนคนรุ่นใหม่อย่างยั่งยืน

เมื่อทบทวนกิจกรรมสาธารณกุศลของมูลนิธิป่อเต็กตึ้งตลอดระยะเวลา 100 กว่าปีมานี้ เราจะ พบว่าองค์กรสาธารณกุศลแห่งนี้ได้สร้างคุณูปการต่อสังคมไทยหลากหลายรูปแบบและกว้างขวาง ต่อเนื่องตามวัตถุประสงค์หลัก 6 ประการคือ

1. ช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย อุทกภัย และภัยอื่น ๆ โดยทั่วไป
2. จัดตั้งโรงพยาบาลใช้ชื่อว่า “มูลนิธิฮั่วเคี้ยวป่อเต็กตึ้งแผนกโรงพยาบาล (โรงพยาบาล หัวเฉียว หรือโรงพยาบาลคุณานุสรณ์)” รักษาพยาบาลผู้อนาถาเจ็บป่วยโดยไม่คิดมูลค่า
3. จัดตั้งโรงเรียนและสถานศึกษา
4. ช่วยเหลือจัดการศพทั่วไป และจัดตั้งสุสานเพื่อการนี้ด้วย

5. ส่งเสริมและบำรุงกิจกรรมด้านศาสนา วรรณกรรม ศิลปะและวิทยาศาสตร์

6. บำเพ็ญทานกุศลโดยทั่วไปตามมติคณะกรรมการ

วัตถุประสงค์ 4 ข้อแรกและข้อสุดท้าย ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องถาวร มั่นคง มองเห็นเป็นรูปธรรมเด่นชัด คือการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย จัดตั้งสถานพยาบาล (โรงพยาบาลหัวเฉียว) จัดตั้งสถานศึกษา (มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ) ช่วยเหลือจัดการศพทั่วไปและบำเพ็ญทานงานกุศลทั่วไป

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 มีสาระที่สำคัญมากเช่นกัน โดยเฉพาะด้านศาสนา นอกจากนั้นภารกิจด้านศาสนา โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมตามเทศกาลของชาวจีน ที่มูลนิธิยึดถือปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง และมีผู้เข้าร่วมพิธีกรรมจำนวนมาก แต่ยังไม่ได้รับการศึกษาและเผยแพร่วัฒนธรรมส่วนนี้เท่าที่ควร นอกจากนี้ยังเป็นพิธีกรรมที่มีลักษณะวัฒนธรรมจีนอย่างเด่นชัด ทั้งในแง่แนวคิด คุณธรรม และการปฏิบัติ ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติที่เป็นคนจีน มีความสนใจวัฒนธรรมของประเทศไทย และได้ศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่องบทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ซึ่งจะทำให้เข้าใจบทบาทของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งอย่างสมบูรณ์และครบถ้วนสมบูรณ์และมีความชัดเจนขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพิธีกรรมที่สำคัญตามเทศกาลจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง
2. เพื่อวิเคราะห์บทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. พิธีกรรมที่สำคัญตามเทศกาลจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งมีลักษณะการจัดพิธีตามคติความเชื่อในวัฒนธรรมจีนอย่างชัดเจน ตามแนวคิดขานเจี้ยว 3 ลัทธิ คือ หลักการของศาสนาพุทธ ลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื้อที่รวมเข้าไว้ด้วยกัน เช่น ในเทศกาลตรุษจีน มีพิธีสวด “พะเก่ง” “พะเก่ง” เป็นคติความเชื่อของนิยายพุทธมหายาน นิมนต์พระมาสวดมนต์ให้พรแก่ญาติโยมที่มาจดชื่อลงทะเบียนไว้เพื่อคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุข ตั้งแต่ต้นปีใหม่จีน และเพื่อให้พรมีความโชคดียตลอดปี ในเทศกาลทิ้งกระจาด มีพิธีทิ้งกระจาด มีการทำบุญให้ทานตามธรรมเนียมของชาวพุทธนิยายมหายาน ซึ่งเชื่อว่าคนที่มีชีวิตสามารถทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้กับวิญญาณไร้ญาติ ช่วยให้พ้นรอดจากความทุกข์ได้ ในเทศกาลกินเจ มีการถือศีลงดเว้นเนื้อสัตว์ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาเต๋าเชื่อว่าทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการกินเนื้อสัตว์และการงดบริโภคเนื้อสัตว์

2. บทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งที่มีต่อทั้งชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายจีน ในด้านวัฒนธรรมและประเพณี ลูกหลานชาวจีนได้สืบทอดวัฒนธรรมจีนจากรุ่นปู่ย่าตายาย ยังรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมและปฏิบัติต่อกันมา พิธีกรรมตามเทศกาลเหล่านี้ได้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับวิถีไทย ในด้านวิถีชีวิต พิธีกรรมตามเทศกาลของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งได้สร้างโอกาสให้ประชาชนมาทำบุญและมาร่วมกันประกอบศาสนกิจ และนับถือหลวงพ่อ

ได้ยังปฏิบัติตามจริยวัตรของหลวงปู่ไต้ฮง สิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้สังคมมั่นคงขึ้น มีความรู้สึกนึกคิด ความศรัทธา ในสิ่งเดียวกันคือความเมตตา ความเอื้อเฟื้อต่อกัน ซึ่งอาจสร้างความสามัคคีต่อไปได้

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยคือ แนวคิดเกี่ยวกับมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของวัฒนธรรมที่มีต่อสังคมและแนวคิดเกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมจีน ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง

มูลนิธิปอเต็กตึ๊งเป็นองค์กรสาธารณกุศล ซึ่งก่อตั้งโดยชาวจีนโพ้นทะเลผู้มีความเลื่อมใสศรัทธาในคุณธรรมความดีของพระภิกษุจีนรูปหนึ่งชื่อ “ไต้ฮงกง” ซึ่งบำเพ็ญกิจกรรมกุศลสงเคราะห์ โดยช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์ยากเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในแผ่นดินจีน เมื่อ 900 ปีเศษล่วงมาแล้ว และในยุคแรก ๆ ชาวจีนกลุ่มนี้ยังประสงค์จะเจริญรอยสืบทอดกุศลเจตนาของพระภิกษุไต้ฮงกง โดยการจัดตั้งคณะเก็บศพไต้ฮงกงซึ่งต่อมาคือกุศลสถานอนุสรณ์ชื่อว่า “ปอเต็กตึ๊ง” และพัฒนาต่อมาเป็นมูลนิธิปอเต็กตึ๊งในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ซึ่งได้แก่การดำเนินกิจการส่งเสริมสวัสดิการสังคม บรรเทาสาธารณภัย รักษาพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ และสนับสนุนการศึกษาแก่เยาวชนของชาติ

2. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของวัฒนธรรมที่มีต่อสังคม

วัฒนธรรมโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นพิธีกรรมย่อมมีผลต่อความคิดในการสร้างความเข้มแข็ง ความเป็นปึกแผ่นให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนไปจนถึงสังคมโดยรวม โดยเฉพาะเมื่อมีกิจกรรมที่ต้องอาศัยความสามัคคีก็จะแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงบทบาทของวัฒนธรรมต่อสังคมได้เป็นอย่างดี

3. แนวคิดเกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมจีน

ศาสนาคือสิ่งที่ควบคุมจิตวิญญาณ คือความหวังของชีวิต คือเครื่องยึดเหนี่ยวแห่งความปลอดภัย คือการปลดปล่อยจิตวิญญาณ ส่วนวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างของบุคคล กลุ่มคน หรือชุมชน เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นว่าคนมีความแตกต่างจากสัตว์ ช่วยให้เราเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เรามองเห็น ศาสนากับวัฒนธรรมจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างน่าสนใจ ศาสนาและความเชื่อเป็นสิ่งที่ควบคู่อยู่กับความเป็นชาติ วัดและศาลเจ้าในฐานะที่เป็นสื่อระหว่างศาสนากับผู้ที่ศรัทธา จึงมีลักษณะทางวัฒนธรรมของชนชาติต่าง ๆ ที่เด่นชัด ศาสนาและวัฒนธรรมจีนปรากฏในประเทศไทย ตั้งแต่ยุคสมัยที่ชาวจีนอพยพเข้ามาในเมืองไทย เมื่อตั้งถิ่นฐานก็ได้้นำความเชื่อทางศาสนาและนำพาวัฒนธรรมจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยและมีการสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง พ.ศ. 2543 - 2557 โดยมีรายละเอียดของขอบเขตต่อไปนี้

1.5.1 ประชากร จำนวน 294 คน

คณะกรรมการดำเนินงานมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง

1) ผู้บริหารมูลนิธิปอเต็กตึ๊งระดับสูงคือ ผู้จัดการศาลเจ้าไต้ฮงกงมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง จำนวน 1 คน

2) ผู้บริหารมูลนิธิปอเต็กตึ๊งระดับรองคือ หัวหน้าแผนกของมูลนิธิปอเต็กตึ๊งจำนวน 13 คน (แผนกละ 1 คน)

3) ผู้ปฏิบัติงานคือ เจ้าหน้าที่มูลนิธิปอเต็กตึ๊งจำนวน 250 คน

4) ประชาชนทั่วไปที่อยู่ในพิธีกรรมประมาณ 30 คน เป็นกลุ่มคนที่อยู่ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยลงภาคสนามโดยเข้าร่วมพิธีกรรมที่มูลนิธิปอเต็กตึ๊งได้จัดขึ้น

1.5.2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คนเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง ประกอบด้วย

1) คณะกรรมการดำเนินงานมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง จำนวน 4 คน ได้แก่ ผู้จัดการศาลเจ้าไต้ฮงกงมูลนิธิปอเต็กตึ๊งและหัวหน้าแผนกที่มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง จำนวน 3 คน

2) ผู้ปฏิบัติงานคือ เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง จำนวน 10 คน

3) ประชาชนที่เข้าร่วมพิธีกรรมในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยลงภาคสนามโดยเข้าร่วมพิธีกรรมที่มูลนิธิปอเต็กตึ๊งได้จัดขึ้นจำนวน 22 คน

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ มีคำศัพท์เฉพาะที่มีนิยามดังนี้

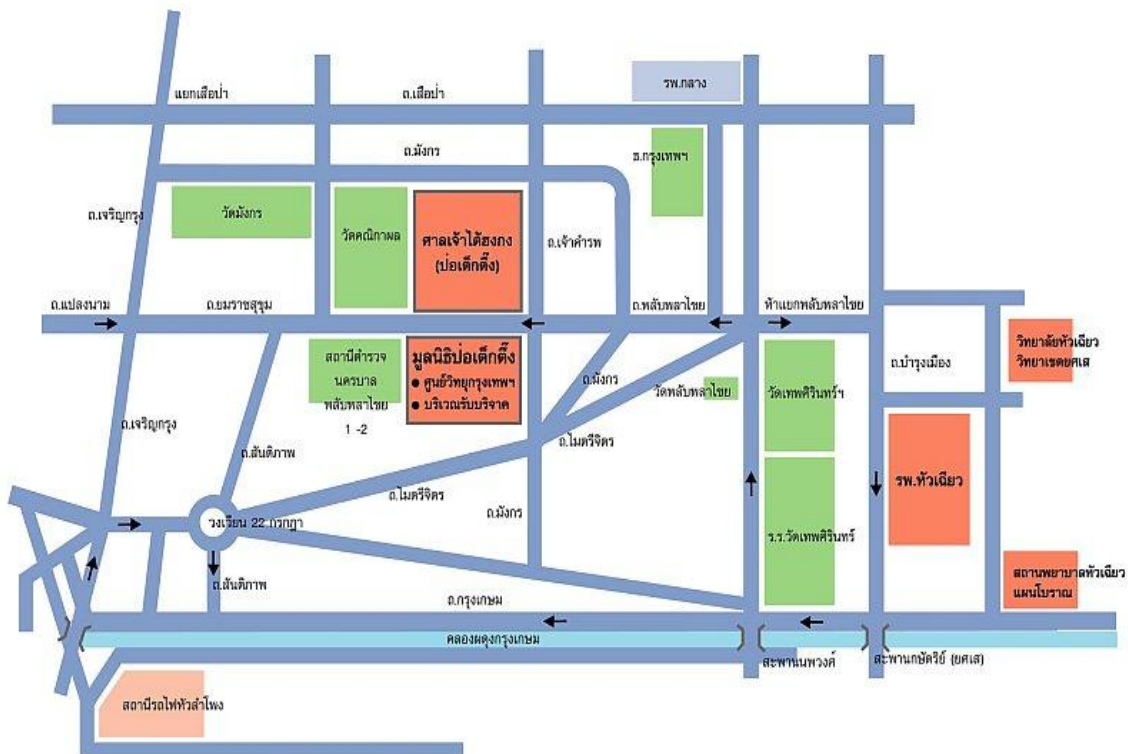
1. **บทบาททางสังคม** หมายถึง หน้าที่การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อสังคมโดยส่วนรวม

2. **ศาสนา** หมายถึง ลัทธิความเชื่อของมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์รู้สึกปลอดภัย มั่นใจและไม่หวั่นกลัวต่ออำนาจเหนือธรรมชาติ และทำหน้าที่สั่งสอนมนุษย์ให้เป็นคนที่มีพฤติกรรมที่ดี ส่วนหนึ่งโดยผ่านพิธีกรรมต่าง ๆ ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติและสบายใจ

3. **วัฒนธรรมจีนในสังคมไทย** คนจีนที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในสังคมไทยย่อมจะนำวัฒนธรรมจีนเข้ามาด้วย ทั้งภาษา ศิลปะ การกินการอยู่ เทศกาล ความเชื่อ การละเล่น การกีฬา เป็นต้น ซึ่งวัฒนธรรมบางอย่างได้รับการปรับปรุงเพื่อให้เข้ากับสังคมไทยได้ง่ายขึ้น แต่บางอย่างก็ยังคงรักษาความดั้งเดิมอยู่ ในที่นี้หมายถึงวิถีชีวิตชาวจีนที่แสดงออกผ่านคติความเชื่อ ศาสนาและประเพณีตามเทศกาลในสังคมไทย วิถีชีวิตรูปแบบการดำเนินชีวิตทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุที่ชาวจีนนำเข้ามาพร้อมกับอพยพมาใช้ชีวิตในประเทศไทย

4. **มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง** มูลนิธิปอเต็กตึ๊งเป็นมูลนิธิการกุศลที่เกิดขึ้นจาก คณะเก็บศพไต้ฮงกง ที่ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2452 โดยพ่อค้าชาวจีนในกรุงเทพฯ 12 คนมีจุดประสงค์เพื่อเก็บศพไร้ญาติทุกชาติทุกภาษาและนำไปฝังที่ป่าช้าทุ่งวัดดอน ถนนเจริญกรุง ที่ชาวจีนได้เรียกรอเงินซื้อไว้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2480 นักธุรกิจจีนได้ร่วมกับบรรดาสมาคมและหนังสือพิมพ์จีน ระดมความคิดปฏิรูปคณะเก็บศพไต้ฮงกงขึ้น

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

← เดินรถทางเดียว

2. ศึกษางานประจำปี (เทศกาล) ของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งที่ถนนเจ้าคำพร (พ.ศ. 2543 - 2557)
3. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งและประชาชนที่มาเข้าร่วมในพิธีกรรมของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง จำนวน 36 คน
4. สร้างเครื่องมือวิจัยด้วยการตั้งคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์จำนวน 20 ข้อ โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยทั้ง 2 ข้อ
5. นำเครื่องมือคือคำถามสำหรับการสัมภาษณ์จำนวน 20 ข้อ ไปเก็บข้อมูลภาคสนามกับกลุ่มตัวอย่างที่มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง
6. ศึกษาพิธีกรรมที่สำคัญตามเทศกาลจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง จากข้อมูลสัมภาษณ์และการที่ผู้วิจัยทำงานภาคสนามเก็บข้อมูลโดยสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมนำมาวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูลในเอกสารวิชาการ
7. วิเคราะห์บทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งที่มีต่อสังคมไทย จากข้อมูลภาคสนามและเอกสาร
8. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้รับความรู้และความเข้าใจประวัติและการจัดพิธีกรรมที่สำคัญตามเทศกาลจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งประเทศไทย
2. ทำให้รู้และเข้าใจในบทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง